

Málið er útbúgving til allar

- Tað er eitt strævið men deiligt arbeiði at vera heimahjálpari, sigur Ása Djurhuus, nývald forkvinna í Føroya Heimahjálparafelag

RANDI JACOBSEN

Tað kom fullkomiliga ávart á Ásu Djurhuus, at hon á aðalfundinum 20. apríl varð vald til nýggja forkvinnu í Føroya Heimahjálparafelag Føroya.

Hon varð skotin upp sum sum valevni, segði ikki nei, og tá atkvøðurnar vóru taldar saman, visti tað seg, at hon varð vald við stórum meirluta.

Tað vóru bara tvey valevni, Ása og undanfarna forkvinnan Sunneva Tyril. Ása veit ikki, hví hon fekk so nógv arkvøður.

- Orsøkin kann vera, at eg havi arbeitt so nógv við útbúgvingarspurninginum.

Var í nevndini

Tað er ikki nøkur kollveltning fyri Ásu at hava fingið hetta álitisstarvið. Hon heldur fram við at arbeiða sum heimahjálpari 25 tímar um vikuna og hevur so felagsarbeiðið aftrat. Tað arbeiði var henni ikki heilt ókent, tí hon hevði verið nevndarlimur eitt ár, til hon nú varð vald til forkvinnu.

Tvær vikur aftrat fer hon at verða hvønn gerandisdag millum kl. 16 og 18 á skrivstovu felagsins, og tá kunnu limirnir ringja viðvíkjandi eftirlønarskipanini, sum aðalfundurin samtykti at tær skulu hava.

Eisini kunnu tær, sum hava hug at fara til Danmarkar at útbúgva seg, ringja og biðja um umsóknarblað.

Hjartamálið

Útbúgving til heimahjálpararnar er eitt av hjartamálunum hjá Ásu. Sum nevndarlimur arbeiðir hon sjálv onnur við hesum spurningi, og felagið hevur fingið ta avtalu, at føroyskir heimahjálparar kunnu sleppa inn á skúla í Árhús og Randers, men tó ikki so at tær taka pláss frá dønum.

Útbúgvingin eitur sosial- og heilsuhjálpari og varar eitt ár. Umsóknirnar til skúlarnar í Danmark skulu verða inni um tvær vikur.

Ása sigur, at felagið arbeiðir væl saman við Heimahjálpari og Almanna-stovuni í útbúgvingarspurninginum.

inginum.

Fleiri eru í útbúgving

Seinastu árin eru fleiri føroyskar kvinnur farnar niður at taka hesa útbúgvingina. Tað ber til at søkja sjálv, men tað økir um møguleikarnar at sleppa inn, um tær kunnu vísa á, at tær hava arbeitt sum heimahjálparar og eru limir í felagnum, sigur Ása. Felagið hevur átið sær hesa tænastuna við at útlýggja umsóknarblað fyrri at hjálparlimum sínum, sum hava hug at útbúgva seg.

Tosad hevur verið í nógv ár um at fáa heimahjálpara-útbúgving í Føroyum, men tær tað verður, er ilt at vita, heldur Ása, men slíka eiga vit at hava.

Sjálv hevur Ása ikki hesa útbúgving - enn. Ása er úr Øravík, og hon

arbeiðir har frá 1987 til 1988 sum heimahjálpari. Tvey ár var hon læraravikarur og fekk sær síðan útbúgving sum bókhaldari.

Eftir at verða flutt til Havnar hevur hon síðan 1993 arbeitt fast sum heimahjálpari.

I tvey ár hevur hon verið álitisfólk.

Gott arbeiði

- Mær dámar sera væl mitt arbeiði, at skula út og kenna nógv fólk. Samstarvið millum heimahjálpararnar á mínum øki er gott, og eftirlitskvinnan dugir væl at leggja arbeiði til rættis.

- Sjálvandi er tað strævið viðhvørt, men hvat arbeiði er ikki tað?

- Okkara arbeiði er strævið upp á tann mátan, at vit skulu umstilla okkum alla tíðina. Vit skulu í fleiri hús

hvønn dag, og hvørt heim hevur sín tørv, og koma vit leingi í sama heim, er torført ikki at taka sær tað nær, um trupulleikar eru. Likamliga er arbeiðið eisini strævið við nógvri lyfting, og tað er blivið strævnari, síðan skorið varð niður, og vit skulu skunda okkum uppáftur meira.

Ása heldur eina fremstu uppgávuna vera at fáa heimahjálparaútbúgvingina setta á stovn í Føroyum, og at allir heimahjálparar fáa útbúgving og eftirútbúgving.

Samanleggingin

- Tað er eisini ein uppgáva hjá okkum at fylgja væl við, hvat hendir og henda skal, nú heimahjálpari og heilsu- og heimasjúkraskipanin verða samanlagdar.

Regluliga eru kunnandi

fundir millum felagið, Heimahjálparina og Almanna-stovuna.

Sáttmálasamráðingar sleppur Ása frá at hugsa um fyribils. Sáttmálin hjá heimahjálparunum varð undirskrivaður 14. september í fjør, og hann gongur ikki út fyrr enn 1. juni næsta ár.

Nevndin

Nevndin í Føroya Heima-hjálparafelag hevur síðan aðalfundin skipað seg soleiðis: Ása Dam í Havn er forkvinna, Sunrid Thorsteinsson í Vági varafor-kvinna, Hanna West í Hvalba kassameistari, Hildigarð Djurhuus í Havn skrivari, Ásta Andreassen í Vági, Elsa Joensen í Klaksvík og Jórur Jacobsen í Miðvági. Eykalimur er Hildur Johannesen í Havn.

vinningsbýtið frá bankanum ikki var komið.

Frá teimum góðu tíðunum, sum vóru í sekstíðunum og sjetíðunum fyrri ikki at tala um áttatiárin, minnst vit, at føroysku bankarnir høvdu hundræðtals milliónir í avlopi um árið. Hetta gav partaeigarunum stóran ágóða, ið varð latin lutvist við fripartabrevum og lutvist sum vinningsbýti, og mangt bendir á, at Føroya Banki fer at koma aftur í somu góðu støðuna, sum bankarnir vóru í tvey góðu árin. Vit ímynda okkum, at ein oljuvinna fer at taka seg upp her á landi, og tá fer bankavirksemi í Føroyum at geva nógv av sær.

Men hvønn kunnu vit annars hugsa okkum sum møguligan keypara um bankin verður privatiseraður her og nú. Neyvan verða tað vanligar føroyingar sum keypa bankan. Talan verður heldur um onkra danska

stórfyrirøku. Er hon nevnd so er hon kend. Talan kann eisini verða um onkra danskan banka, sum í nær- um eina heila öld hevur skúmað flotan av føroyskum bankavirksemi, men sum slapp sær burtur úr tá ið á stóð, og hongdi lýkjuna um hálsin á føroyska skattgjaldaranum.

Tað vóru føroysku skattgjaldaranir, sum bjargaðu bankanum undan húsangangi. Úrslitið er, at í dag eiga allir føroyingar bankan og harvið fáa vit øll lut í ágóðanum, og tað haldi eg, at vit skulu gera í framtíðini eisini. Henda ogn fólksins verður heilt givið við til at lætta munandi um skatta- og avgjaldstrýtið í Føroyum. Og tað hava vit so sanniliga tørv á.

Ávisur politiskur flokkur tosar í tíð og úrtíð um at lækka kostnaðarstøðið. Sum eitt líti í hesum skulu allar lönir við lóg skerjast eini 20, 30 ella 40 prosent.

Fyri hendan niðurskurð skulu löntakarnir fáa eitt viðurlag sum er ein samsvarendi lækking í skattinum. Men hvat við øllum øðrum átreiðslum, so sum rentum, avdráttum, matværum, el- og oljuþrúsum o.s.f. Hesir lækka ikki. Heldur ikki fær löntakarin nakra trygd fyrri, at skatturinn ikki seinni verður hækkaður, uttan at lönir samstundis verður hækkað.

Vit eiga at halda rimmarfast um, at slíkt lögarsmið ongantíð má fara fram í Føroyum, og at lønar-spurningurin er ein spurningur millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum. Hesin eigur í størst møg- ligan mun at verða avgjör- durt við samráðingarborðið. Verkfalsrættin eiga vit eisini, men best er fyrri allar partar og fyrri øll, eins og samfelagið sum heild, um sleppast kann undan at nýta hendan rætt.

Teir flokkar og teir pol-

itikkarar, sum altíð gremja seg um kostnaðarstøðið, og sum tosa um at lækka hetta, siga burt út, at hetta er ein slíkur universal heilivágur, ið kann grøða for- oyska samfelagsbúskapin frá einum degi til annan. Vit aðrir hava spurt og spyrja framvegis, hvussu tað bert til, at einki annað land hevur gjørt nýtslu av hesum heilivági. Men svar fáa vit einki. Vit vita at fleiri onnur lond hava verið í kreppu uttan at føroyska fólka- flokresseptin er komin uppá tal sum heilivágur.

Spurningurin um, hvussu vit best rokja okkara fiskastovnar, hevur verið nógv frammi í almenna orðaskiftinum seinastu tíð- ina. Her er talan um okkara livsgrundarlag. Tí er hetta ein sera týdningarmikil spurningur. Partar av vinn- uni mæla til eina fiskidags- skipan istaðin fyrri verandi kvotaskipan. Mangt bendir á, at uppskotna skipanin fer

at fáa undirtøku í tinginum. Sjálvur kann eg tó ikki taka undir við hesi skipan.

Eg beri ótta fyrri, at fiski- dagaskipanin fer at geva tí mest effektiva veiðuhætt- inum, nevniliga trolinum, so rúmar ræsur, at okkara fiskastovnar aftur koma í vanda. Av tveimum ring- um, haldi eg, at kvotaskip- anin, um hon varð nakað broytt, hevði verið tann frægara loysnin. Hon hevði í størri mun vart fiskastov- narnar og hevði í longdini helst fært til eina ávísu umlegging frá trol til húk og tað hevði verið gagnligt fyrri samfelagið.

Sáttmálin millum Ar- beidsgevarafelagið og Ar- beidarafelagini er farin úr gildi á midnátt. Av ávísu orsøkum eru samráðing- arnar millum partarnar seinkaðar í fleiri dagar. Or- søkin til hetta er, at annar parturin ikki vil góðtaka allar limirnir í samráðing- arnevndini hjá hinum part-

inum, og hetta haldi eg er heilt burtur við. Løntaka- felagini eiga ikki at blanda seg í, hvør er í samráðing- arnevndini hjá arbeiðsge- varunum, og líka lítið eiga arbeiðsgevararnir at blanda seg í, hvør er í sam- ráðingarnevndini hjá ar- beidarafeløgnum.

Eg skal enga við at heita á tykkum øll, um at virka fyrri samhaldsføstum loysnum og at standa saman um eitt samhaldsfast samfelag - eitt samfelag, hvørs fremsta eyðkenni er trygd og trivn- aður. Eitt samfelag, har bú- staður, har uppal- ing, skúli- og útbúgving, har eitt ríkt og fjølbroytt mentun- arliv og trygd á ellisárum, eru ein sjálvsagdur rættur. Eitt samfelag, har fá hava ov nógv, men færri ov lítið.

Við yniskinum um góða eyðnu við samráðing- arborðið skal eg enda og takka fyrri orðið.